

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 78

Maribor, sobota 5. aprila 1930

»JUTRA«

Kaj razun nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri

Rečun pri poštnem čaku, zav. v Ljubljani št. 11-409

Vredn. mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Pred polomom velike konference

VSI ZNAKI KAŽEJO, DA SE BO LONDONSKA KONFERENCA RAZBILA, NE DA BI DOSEGLA KAK USPEH.

LONDON, 5. aprila. Pomorska razorožitvena konferenca, ki je delala cele tri mesece skrbi delegacijam, vladam, diplomaciji in časopisju vseh velesil, se bliža, kakor kažejo vsa znamenja, svojemu končnemu zaključku. Člani ameriške delegacije so že kupili vozne listke za potovanje v Nemčijo in tudi italijanski zunanji minister Grandi je izjavil novinarjem, da bo najkasneje do 15. aprila odpotoval v Rim.

Angleško-francoska pogajanja, da bi se našla takozvana varnostna formula, so končala brez uspeha. Francoski zunanji minister Briand je imel po svojih večerajšnjih posvetovanjih z Macdonaldom, Hendersonom in Grandijem daljši telefonski razgovor z ministrskim predsednikom Tardieuom.

Briand je pozneje izjavil novinarjem, da nadaljna pogajanja nimajo več nobene pomena. Zato bo v kratkem odpotoval v Pariz. V vseh delegacijskih krogih prevladuje danes naziranje, da na kako pogodbo med petimi velevladami, kar je bil pravzaprav namen konference, ni več niti misliti. Za sredo oziroma četrtek sklicana plenarna seja bo vzela to dejstvo kratkoma na znanje.

Izvršen pa bo sedaj še zadnji poizkus, da se sklene pogodba vsaj med Zedinjenimi državami, Anglijo in Japonsko. Vendar pa je tudi za tako pogodbo zelo malo izgledov, ker še ni bilo mogoče odpraviti razna nesoglasja, ki so se med tem pojavila. Ako ta teden ne pride do sporazuma, bo londonska konferenca klavrno končala.

Razmerje Poljakov do slovanofilstva

V prejšnjih dveh člankih smo obravnavali, kakšno je bilo slovanofilstvo Poljakov do vojne in kako se je manifestiralo po vojni. Da moremo razumeti današnje slovanofilske smer poljske politike, ki se kaže posebno v odnosih do nas, moramo pogledati, kakšen pomen ima za Poljake slovanofilska ideja.

»Ruch Slowiański«, katerega smo že omenjali, je razpisal anketo o slovanofilstvu edinstvu in postavil tale vprašanja: 1. Problem edinstva krvi in rase; 2. Problem kulturnega edinstva (ali obstoja ena slovanska kultura ali dve, vzhodna in zapadna, ali več); 3. Unifikacija alfabeta itd. (Ruch Slow., I. II., št. 6.) Že samo to dejstvo, da se razpisuje anketa s takimi vprašanji, dokazuje, da je pri nekaterih poljskih slovanofilih še vedno nekaj predvojne romantike. To potrjujejo tudi odgovori na stavljenja vprašanja. Radi pomanjkanja prostora jih ne moremo priobčevati (to niti ni važno za nas), ampak pokazati hočemo dve tipični stališči, ki se izražata ne samo v odgovorih na vprašanja te ankete, ampak tudi iz drugih člankov o slovanskih vprašanjih.

Za en del poljskih slovanofilov je edinstvo krvi in rase neosporljivo dejstvo, a edinstvo kulture, ako že ne obstoja, lahko dosežemo, kakor tudi edinstvo v drugih stvarih, kjer ga še ni (alfabet, koledar in pod.). Njihovi nazori imajo ravno tako romantičen, sentimentalni značaj kakor pri predvojnih slovanofilih. Vseslovanska ideja, četudi so se razmere po vojni spreminile, ni po njihovem mišljenju, tudi v novi Evropi vzbudila upravičenosti svojega obstanka. Nasprotno, njena naloga je zelo velika in vzvišena. Azija in Zedinjene države, ki postajata osi svetovne politike, sta pomaknili težišče gospodarskega življenja zemeljske krogle na drugo poluto. To začenja metati senco na Evropo in ji ne napoveduje ničesar dobrega. A slovansko raso čaka, po njihovem mišljenju, dolžnost, da reši evropsko civilizacijo, ki ji preti propast. Zato je potrebno čim tesneje sodelovanje slovanskega sveta. Naloga slovanstva je, v oplemeniti današnje evropsko civilizacijo v novimi, svežimi elementi. Stari liberalizem je treba predeliti v nov pogled na svet, v katerem egoizem poedinca ne bi več tiriliziral velike ideje ljudske zajednice, v kateri bi družba, ki bi jo vodil entuzijazem kolektivnih vrednot, ki bi jamčil vsakemu poedinca možnost razvoja, stvarjala novi smisel njenega življenja: vstvarjajoči idealizem, poln vere v moč kolektivnosti, požrtvovalen» itd. (Ruch Slow., I. II., št. 6. str. 249.)

Poleg te pozitivne, ima slovanstvo še drugo, manj vzvišeno, a realnejšo nalogo, a ta bi bila, po njihovem mišljenju, skupna obrambna fronta protigermanizmu, ki še vedno grozi slovanski svet.

Boj za neodvisnost Indije

LONDON, 5. aprila. V Dandyu je zbranih 150 kriminalnih uradnikov, ki morejo Gandhija takoj aretirati, čim bi se izkazala potreba. V poučenih krogih pa zatrjujejo, da do aretacije sploh ne pride. Dne 6. aprila prične odpoved pokorščine angleškim oblastim.

Letalski promet Pariz — Beograd — Bukaresta

BEOGRAD, 5. aprila. Po pogodbi med francoskimi, rumunskimi in jugoslovanskimi zrakoplovnimi družbami bo s 1. majem odprt letalski promet na progi Pariz—Beograd—Bukarešta. Druga linija pa bo vezala Pariz in Beograd s Carigradom.

Smrt abesinske kraljice

LONDON, 5. aprila. V Addis Ababi v Abesiniji je umrla cesarica Judita, stara 54 let. Novi kralj Ras Tafari je že zasedel cesarsko palačo in vlada po vsej državi popoln mir.

Nesreča na morju

SANTIAGO, 5. aprila. V bližini luke Lebus se je vsled silne burje potopila neka ladja za lovljenje kitov. Domneva se, da je vsa posadka našla smrt v valovih.

Strašna rodbinska drama

AACHEN, 5. aprila. V predmestju Merksteinu se je odigrala grozna rodbinska tragedija. 41letni brezposelni invalid Franc Schimansky je petim svojim otrokom prerezal vrat, enega otroka in ženo pa tako težko ranil, da bosta tudi onadva najbrže podlegla.

To je v glavnem stališče ene skupine poljskih slovanofilov z ozirom na naloge vseslovanske ideje. Četudi so si v svesti velikih naporov, ki jih zahteva realizacija te ideje, vendar verujejo vanjo. Ti sicer niso številni, vendar jih je toliko, da jih srečujete v vseh poklicih. In vedno mi je v razgovoru z njimi, ali ko sem čital njihove članke, prihajala na misel Preradovičeva oda »Slavjanstvu«, v ka-

poškodbam. Po dejanju je invalid sebi prerezal žile na obeh rokah in kmalu izkrevavel.

Ubegli razbojnik

SOFIJA, 5. aprila. Iz tukajšnjih zaporov so ušli 3 težki zločinci in sicer: Josip Lubinov, morilec novinarja Petkova, dalje neki razbojnik, ki je bil obsojen na dosmrtno ječo in neki na 15 let ječe obsojeni Turk. Domneva se, da je bil jetniški paznik podkupljen.

Koncert »Maribora«

V sredo dne 2. t. m. je pevsko društvo »Maribor« priredilo svoj običajni letni koncert v večjem stilu ob uporabi velikega aparata: sodelovali so društveni pevski mešani zbor (okoli 70 oseb), orkester in štirje ugledni solisti, sopranistinja Pavla Lovšetova in altistinja Franja Golobova iz Ljubljane, naš domačin Avgust Živko (tenor) in basist Josip Križaj iz Zagreba. Na programu sta stali dve obsejni točki, Sattnerjeva »Soči« in Dvořakova »Stabat Mater«, ki obe zahtevata globokih študij ter velike rutine zbora in orkestra. Sattnerjeva »Soči« se niti po invenciji niti po formi, a še manj po koncepciji ne da primerjati z avtorjevimi prejšnjimi skladbami, dasi se je v istih posluževal mnogo skromnejših sredstev; skladbi manjkata dve glavni glasbeno-miselni liniji: prvi del, ki bi se moral stopnjevati do veličanstvenega

Halo!!!

Senzacija!!!

Kavarna Evropa

Kratko gostovanje priljubljenega opernega pevcu JUKMANA iz beogradske opere. — Izvajale se bodo tudi druge krasne točke. — Rezervirajte si pravočasno prostore!

teri smatra Preradović Slované za neke izbranice božje, ki bodo rešili ljudski rod propasti, katero bo povzročila njihova lastna pokvarjenost.

Politika poljske republike, kakor tudi nobene druge slovanske države, naravno, ne gre po tej liniji, ampak se drži stališča, katerega bomo pojasnili v drugem članku, s katerim završimo to temo.

Dr. F. C.

slavospeva ob bleščečem sijaju in močnem izrazu, je neusmiljeno in brez motivacije sesiran ob nepotrebnih večnih ponavljanjih besedila, v drugem delu pa, ki trpi deloma na istih hibah, smo povsem pogrešali pravi izraz groze, strahu in brezmožne želje, neglede na to, da se vrine vprašanje, ali je sploh primeren za vglasbitev, posebno s strani oznanjevalcev miru in ljubezni. Ta skladba predstavlja sliko velikanskega hotenja, ki se je pa razbilo ob ogromnih pogojih, ki jih stavlja besedilo do komponista. Tudi orkestracija ni tehnično na višku.

Dvořakova »Stabat Mater« spada k svetovno priznanim delom tega mojstra. Po uzansi iz prejšnje dobe je Dvořak to delo razdelil v več samostojnih kosov, dasi bi po besedilu tudi tu sodila k večje-2 dela. Vsak kos zase pa predstavlja umetniško izpeljavo in zaključeno celoto, trpi pa na skozinskozi neutemeljeni dolgovernosti, ker skladatelj ni izrazil besedila kot takega, temveč si je pod njegovim vplivom ustvaril za posamezne dele gotov muzikalni ambijent, ki se mu je sproti razvijal in razširjal in ki ga je moral izpolnjevati z uprav utrudljivimi rekapitulacijami v tekstu. Izvajanje obeh skladb je bilo v glavnem dobro in zadovoljivo. Palmu večera so odnesli solisti; radovali smo se ob sladkih tonih Lovšetove, ob polnem prijetno osenčenem altu Golobove, ob mehkem Živkovem tenorju in masivnem basu Križajevem. Zbor je s pomočjo nekih ojačenj hvalevredno premagal hude ovire, orkester pa je bil vsaj preglasen (ali pa zbor prešibek), nekoliko tudi prepoln individualističnih izrazov, in to je bilo krivo, da se posamezni deli niso mogli izpeljati s potrebnimi gradacijami. Dirigent g. Gašparič pa je spet podal dokaz svoje dobre volje in energije ter s tem zbral novih izkušni za svoje nadaljno delovanje. Poklonjen mu je bil lovorjev venec, solistinijama pa po en lep šopek. Unionova dvorana je bila zelo dobro obiskana.

KLOBUKI ZA DAME IN GOSPODE

Ivan in Helena Kvas. Aleksandrova c. 32.

Ločitev zakona na poizkušnjo

Neka ločitev zakona na poizkušnjo in njen izredno tragičen zaključek sta vzbudila po vsej Ameriki veliko pozornost. Gospa Doroteja March, mlada žena Benjamina Marcha, kuratorja azijskega oddelka umetniške akademije v Detroitu, se je zaljubila v Tomaža Newtona, sina duhovnika. Kakor je pri zaljubljenih to običajno, sta mislila, da ne moreta živeti drug brez drugega. Doroteja je priznala svojemu možu svojo ljubezen do Newtona, ki je bil istotako poročen. Skupno so potem iskali rešitev konflikta in je prišlo do sporazuma v tem smislu, da se gospa March poslovila od svojega moža in 18 mesecev starega otroka in odide s svojim ljubčkom na potovanje. Ako bi tudi še čez mesec dni hotela živeti skupno z Newtonom, potem bi njen mož vložil tožbo za ločitev zakona. Če pa bi se izkazalo, da je bila njena ljubezen do Newtona samo začasna, se je March izjavil pripravljenega, da jo vzame zopet k sebi in pozabi »nenavadni incident«. Doroteja in Newton sta res nato odpotovala v Miami. Tri tedne ni bilo o njih nobenega glasu. Nato pa so prišla prva pisma Doroteje in končno brzobjavka, v katerem napoveduje vrnitev k svojemu možu in otroku. Nekaj ur po njenem odhodu iz Miami se je Tomaž Newton ustrelil.

Pismo iz Beograda

Če ne bi zvonik beograjske saborne cerkve tako preklicano motil s svojo vaško formo, bi bila silhueta mesta z železniškega mostu pri Zemunu prav vele-mestno božanstvena, kajti Beograd leži zares nenavadno lepo. Tako pa se človek nikakor ne more ubraniti utiska dolgočasne in nazadnjaške province. — Eno dobro delo pa bi nam bili lahko storili Avstrijci, ki so obstreljevali Beograd, mi je dejal neki Beograjec, ki je hotel veljati za umetniško »vaspitanega« človeka, da bi nam bili zbili ta zvonik. Saj jim je stal imenitno na cilju. Pa ga niso hoteli. Bržkone so vedeli, da bi ga mi obnovili v prav enaki formi kakršen se nam je kazal prej. Smo pač taki. Naša glavna skrb je želodec. Pri nas se, prijatelji, malokdo zmeni, ali je ta ali ona zgradba lepa in okusna, ali spada sem ali tja, glavno je, da je jedača okusna, obilna in papricirana, vse drugo so zgolj postranske zadeve.

Pa je mož skoraj imel prav. Kajti, če stopiš še dandanes, ko hoče Beograd po vsi sili veljati za moderno vele mesto in se počasi začenja zavedati svoje misije glavnega mesta Jugoslavije, odkoder je treba, da izhajajo vse napredne ideje, ne samo politične ampak tudi umetniške sorte, če stopiš torej zdaj n. pr. k Brankovini (oštarja, kjer se dobro jé), lahko bereš tak le napis: Onde je dobro gde se jede i pije, trbuh je život, zar tako nije?

Beograd nima dosti spomenikov in čeprav raste s strahovito naglico in se zidajo palače kar čez noč, nima mnogo smisla za fin umetniški okus. Vse je postavljeno takorekoč tjavendan. Časopisje sicer tuintam vščipne merodajne faktorje, ampak se to ne jemlje tako resno kakor drugod. Zidajo, kajpada po nekakšnem planu, vendar na zunanjo obliko ne pazijo posebno. Pa ti rečejo, če kaj omeniš, da je tu vse bolj demokratsko. Tudi zidanje modernega vele mesta. Saj smo poslali, pravijo, naše ljudi v tujino, v velika mesta, da se tam česa naučijo, pa sedijo ti hudiči ves svoj študijski čas v kavarni pri kartah. Ja, kaj hočete, takšni so pač naši ljudje! In tista iz Berlina ni izmišljena, ko je po sedmih letih bivanja v Berlinu neki naš študent ob priliki prihoda svoje matere, ki ga je obiskala v Berlinu in želela kaj videti, dejal svojemu tovarišu: »Pojdi, bratec, prosim te in pokaži moji materi Berlin, kajti jaz ga namreč še nisem videl!« Fant je bil ves čas presedel v eni in isti kavarni pri kartah. Drugod bi zmerjali takega šolarja, pri nas ga smatrajo za prebrisanca. Ko se povrne, pohohštapi malo in pride v službo prav tako kakor tisti, ki je bil priden in vesten, če ne še prej.

Iz teh in takih časov se Beograd na vsak način hoče izkupati. To se opaža, čeprav gre stvar malce težko in počasi, ker je globoko vkoreninjena v dušah. Solidnost se še ne ceni tako visoko kakor »podvala«. Beograjčani menda prav posebno uživajo, če le morejo komu »podvaliti«. Tako n. pr. je neki restavrant najfinejše vrste, ki nalašč nima stranišča. I lastniki i natakariji se grohočejo od smeha, ko letajo gostje okoli iskat prostore za veliko človeško potrebo. Ko sem bil vprašal gospodarja, zakaj ne da napraviti stranišča, mi je dejal ves tresoč se od smeha: »Ker je lušno gledati, kako teka okoli in potlej se čudovito kremžijo, ker ga niso našli. Hitijo plačat, če so sami, ampak, če imajo damsko družbo, tedaj je šele »hec«... ka'ti za dame, veste, sem ukazal narediti toaleta kakor se spodobi...« Pa mu ni dosti mar, da hodi vsled tega malo gostov v njegov lokal. Kdo bi razumel prečudno slovansko dušo? Pa je mož dobrodušen, da je kaj!

Drugače so gostilne precej prazne, razen tistih, ki imajo star renome. Tiste-ga lumpanja, ki je svoje čase trajalo do zore, ni več, ali vsaj zelo malo. Cigani so se povlekli na periferijo, tam se še najde kak posameznik »v detu«. Še celo znamenita Sofka, zaradi katere so frčali tisočaki kakor jesensko listje, ne »vleče« več. Se je postarala in znatno odebela... Ampak nekaj drugega je, kar zdaj vleče: v vseh gostilnah igrajo t o m b o l o za aeroklub. In igralna strast se je tako zelo razmahnila, da je

povsod, kjer tombolirajo, nabito polno. Stanovanj in mebliranih ter praznih sob je toliko, da je ni hiše brez »cegelca«. Celo takega sem brai: Oddam stanovanje dva meseca popolnoma zastonj tistemu, ki se obveže, da ga vzame vsaj za leto dni.

Kriza pravijo, kamorkoli stopiš, ampak kinematografi so prepoini. Tonfilm in samo tonfilm. Največji, 100% in tako dalje... In je vstopnina precej draga. 20, 25, 30, 35, 40 Din — pa je kljub temu vse dobro obiskano. Zdaj triumfira »Atlantik« s Kortnerjem in »Vai ljubezni« s Fritschem. Pa so najavljeni že novi. Produkcija tonfilmov raste od dne do dne

ter se izpopolnjuje, da je uspeh vedno večji. Neme filme gledajo kakor neka, starinskega, historičnega... iz prejšnjega stoletja.

»Testeraši«, drvarji, ki so s svojimi sekirami in nenavadno razčepanimi oblekami oblegali Wilsonov trg pred postajo in ki so nadlegovali vsakega pasanta, da se je bogme moral ustrašiti teh Albanceh čudovitega razbojniškega izgleda, ki si jih človek ni v najbližnji fantaziji ne more predstaviti, spravljajo svoje orodje. Solnce je pripeklo in upati je, da zime ne bo več. Dela na polju so pričela v polnem obsegu. Priprave za Vsesokolski izlet... asfaltiranje cest...

moderniziranje parkov... Beograd bo sprejel junija meseca več kot 100.000 gostov. Mrzlično se pripravlja. Bomo videli, kako bo?

Manufakturne trgovine so razstavile prekrasne tweede za pomladansko sezono. Na Kalimegdanu in na promenadi v Knez Mihailovi ulici je videti že prve dame v teh svetlih oblekah; videti so prav ljubke, posebno če je kraj okusno pripravljen. Škornji-galoše so izginili in spet se morejo občudovati lepo formirane, kakor iz rjavega marmorja izklesane noge mladih Beograjčank. Temno rjava barva nogavic je zdaj v modi. Kedaj pride svetla? Jeseni morda. **Prč.**

ODOL

ima sledeče učinke:

1.

Temeljito očisti in za dolgo časa desinficira usta in zobe.

2.

Osveži, vzpodbudi in poživí živčni sistem.

3.

Odpravi zoprni dih v ustih in dela prijetno, blagodišečo sapo.

Mariborski in dnevni drobiš

Impozanten žalni spreved za Antonom Stepicem.

Včeraj so tisoči mariborskega prebivalstva spremili pokojnega viš. davč. upr. v p. g. Antona Stepica na zadnji poti, ki jo je nastopil iz hiše žalosti v Cvetlični ul. 13 v Laško, kjer bo danes pokopan. Spreved je pokazal, kako priljubljen je bil pokojnik v vseh krogih našega občinstva. Že pred hišo mu je pevski zbor »Drave« zapel v slovo, godba »Drave« pa je ves čas spreveda, ki se je pomikal skozi Marijino, Sodno in Aleksandrovo ulico na Glavni kolodvor, svirala žalne koračnice na čelu spreveda. Za godbo je korakal Sokol z zastavo, zavito v črtno, za vozovi z vencí, duhovščino in krsto pa pokojnikovi svojci, sorodniki, prijatelji, načelstvo Posojilnice, zastopniki vseh uradov in mnogih društev ter ostalo občinstvo. Predno so naložili krsto v železniški voz, ki ga je odpeljal v Laško, so zapeli pevci »Drave« še turbo »Človek, glej!«, godba je zasvirala žalostinko, sokolska zastava se je trikrat poklonila nad krsto v slovo. Tako smo se poslovili od moža, ki je bil vse svoje življenje vzor delavca in poštenjaka. Naj počiva mirno tam doli v kraju, ki ga je toplo ljubil! Mi mu pa ohranimo časten spomin! —

Smrtna kosa.

Umrla je danes jutraj v Mariboru ga Antonija Merčun, hišna posestnica v Vinarski ulici, v starosti 72 let. Pokojnica je bila mati davčnega kontrolorja tukajšnje davčne uprave g. Maksa Merčuna. Blag ji spomin. — V Dušanovi ulici 12 je umrla sinoči ob 23. uri gospa Elizabeta Reš, zasebnica, stara 84 let. Blag jima spomin, žalujočim naše sožalje! —

Razveseljivi pojavi v »Jadraniu«.

Zborovanje pevskega društva »Jadrana«, ki se je vršilo dne 3. tm. v Vetrinjskem dvoru, je bilo vsekakor eno najživahnejših in uspeha polnih. Poročila funkcionarjev so presenetila. Družabni večeri, kulturne prireditve, propagandni izleti na mejo, informacijski posli primorskim emigrantom, nagrobne svečanosti, veličastna proslava desetletnice itd., to je aktivna bilanca »Jadrana«. Jedro društva je pevski odsek, a duša mu je pevovalja Lah. Dejstvo je, da danes ni v Mariboru narodne prireditve, kjer ne bi sodeloval »Jadrana« in ni pomembnejšega kraja, kamor ne bi stopila noga »Jadranašev«. Letošnji razveseljiv uspeh je, da se tudi primorska inteligenca zopet vrača v svojo matico. V imenu »Jadranske Straže« je navdušeno pozdravil zbor g. dr. V. Rapotec, imenu »Oriem« neki pri-

merski rojak. Izpopolnil se je stari odbor z novimi mladimi delavci, a predsednikom je bil izvoljen g. dr. Bergoč. V okrilju društva prične delovati tudi tamburaški zbor, pod vodstvom celinskega kornika Pivke Rudolfa, in mladinski odsek. Tako nam daje živahnost, kulturna delavnost Primorcev dovolj poročstva, za čim uspešnejše nadaljevanje narodno obrambnega dela na naši meji. —

Dijaški kuhinji v Mariboru

je daroval trgovec g. Karel Jančič Din 200 mesto venca na grob svojemu prijatelju g. Stepicu. Denar hrani uprava »Večernika«.

Tombola v prid počitniške kolonije na Pohorju.

Članice društva za zdravstveno zaščito dece in mladine so zbrale izredno veliko število dobrotkov ter izpopolnile zbirko z lepimi ročnimi deli. Darovi so razstavljeni v izložbah trgovine J. N. Šoštarčič in Zl. Brišnik. Posebno pozornost vzbuja krasen namizni prt s pečko vezeno, ki je določen za II. tombolo. Od glavnega dobitka sta vsled pomanjkanja prostora razstavljena le psiha in stolček. Turisti z zanimanjem ogledujejo kompletno prvovrstno turistovsko opremo. Ostala glavna dobitka sta: moško kolo in gramofon. Z veliko hvaležnostjo omenjamo naše trgovine in tovarne — nad 200 tvrdk je poklonilo lepe in koristne darove. Občinstvo opozarjamo, da bodo pri razdelitvi darov veljavne le karte z žigom Marib. slov. ženskega društva.

K ustanovnemu sestanku kluba »Meja«.

Kakor že javljeno, se vrši ustanovni sestanek kluba ljubiteljev Kozjaka »Meja« nepreklicno jutri v nedeljo 6. t. m. ob 10. uri dopoldne v restavracijski sobi Na rodnega doma. K sestanku se vabijo vsi planinci in sploh vsi, ki se zanimajo za našo mejo in obmejne planine. —

Jugoslovansko - češkoslovaška liga opozarja svoje člane, zlasti one, ki razumejo češčino, na današnji spominski slavnost Alojza Jiraska, ki jo priredi ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma »Češki klub« s predavanjem češkega učitelja g. Drlyja o Jirasku. —

Tatvine koles.

Včeraj dop. je ključ. pomočnik Karl Novak prislil od kovinotiskarja Gustava Ravša izposojeno kolo v poslopiju bivše velike županije, kjer je imel opravke pri davčni upravi. Ko se je vrnil v vežo, kolesa ni več našel. — Včeraj krog poldneva pa je bilo tudi v mestni kladnici ukradeno kolo pos. sinu Stanislavu Pernatu iz Škorbe pri Ptuj. —

Opozorjamo

ponovno na veliki protialkoholni film »Voznik smrti« v kinu Apolo. Danes ob 16. predstava za šolsko mladino, jutri ob 11. dop. za vse občinstvo!

Usoden padec s kolesa.

V tovarni za dušik v Rušah nameščeni 28letni kovač Srečko Hirš je padel tako nesrečno s kolesa, da si je močno ranil glavo. Ker so bile poškodbe težje narave, so morali ponesrečenca po nalogu zdravnika odpremiti v mariborsko bolnico. —

Nezgoda drvarja.

Na hoškem Pohorju se je ponesrečil pri spravljajanju in nakladanju hlodov 51letni drvar Ivan Lešnik. Na desni roki in obeh ramah je dobil take poškodbe, da so ga morali odpremiti v bolnico.

Nezgode.

Vsled srčnega napada se je včeraj pop. pri delu v tovarni Kokra zgrudila delavka Vilma Divjak. Rešilni voz jo je odpeljal na dom. — Včeraj krog poldneva pa je dobil srčni napad delavec Olepševalnega društva Rajmund Pirc, ko je z nekim tovarišem vozil z vozičkom po Meljski cesti. Zgrudil se je pred trgovino Kreml. —

Pivskega tovariša okraдел.

Včeraj pop. se je posestniku B. iz Slivnice zahotelo vesele družbe. Našel jo je v Ljudski kleti. Med drugimi je bil zraven tudi 28letni krog. pomočnik Ivan Kristl. Popivali so najprej na račun B. v Ljudski kleti, nato so na predlog »dobrotnika« napravili z izvožkom izlet v Radvanje, odkoder so se po daljšem popivanju zopet vrnil v Ljudsko klet. Tu pa je gostitelj opazil, da mu je zmanjalo 2150 Din, ki jih je imel v žepu v hranilni knjižici. Neki sopivec ga je opozoril, da ima Kristl v rokah tisočak. Kristl je jurja naglo vrgel na tla in stopil nanj, meneč, da bo stvar zakril. Pa ni nič pomagalo, in stražnik je Kristla aretiral. Kristl seve da taji tatvino, vendar bo danes popoldne oddan sodišču. —

Nova pošiljka dežnikov,

palic došla. Mila Favai, Slovenska ulica št. 12. — 978

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, žledodolnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni, je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tečje kozarček naravne »Franz Josef grenčice«. V zdravniški praksi se »Franz Josef voda« radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josef grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. — št. 1.

Organizacija naše narodne obrambe

POJEMANJE DELA IN VZROKI. — NUJNA IN NEIZOGIBNA POTREBA ENOTNE AKCIJE IN ENOTNE ORGANIZACIJE.

Dasiravno smo Slovenci vsled krivične razmejčitve po svetovni vojni izgubili najmanj tretino svoje zemlje in svojih rojakov, ki so bili prideleni Italiji, Avstriji in Madžarski, in bi tedaj morali svoje narodno obrambno delo še pomnožiti, smo v zadnjem času skoraj popolnoma pozabili na dolžnosti, ki jih imamo kot svobodni napram svojim nesvobodnim bratom. V predvojni dobi, ko smo bili še vsi skupaj in vsi nesvobodni, smo svojo največjo skrb in požrtvovalnost posvečali Ciril-Metodovi družbi, ki je baš zaradi tega delala skoraj čudeže. Pomisliti nam je tu treba samo na številne privatne narodne šole, ki smo jih potem te družbe ustanovili in vzdrževali! Skratka, bili smo polni življenjske sile, svežine in borbenosti, dočim sedimo danes na svojem osvobojenju in se delamo, kakor da nam za one, ki so ostali zunaj Jugoslavije, prav nič ni mar.

Ce pa pogledamo na vzroke, ki so nas do te malomarnosti privedli, vidimo takoj, da so različni. Prvič smo vsled desetletnih strastnih strankarskih borb skoraj popolnoma pozabili, da nismo le število političnih strank z različnimi svetovnimi nazori in pogledi na praktična vprašanja, ampak da smo samostojna narodna enota, živ, neločljiv organizem, ne glede na to, ali smo v mejah ali izven mej naše države. Drugič smo z ustanovitvijo ali obnovitvijo raznih narodno-obrambnih organizacij razcepili vso akcijo in ji onemogočili enotno delovanje, ki bi edino lahko rodilo dejanske uspehe. Tretjič smo pa morda baš zaradi prvega in drugega izgubili vsak čut dolžnosti do tega dela samega.

Tako imamo danes tri organizacije z enim in istim namenom in ciljem: Ciril-Metodovo družbo, Slovensko stražo in Jugoslovansko Matico, katerim do neke mere prištejemo lahko tudi še Narodno obrano. Vse te tri ali štiri organizacije pa od leta do leta bolj hirajo in propadajo, tako da zamorejo nekatere kvečjemu še to, da vzdržujejo svojo upravo in le tu in tam storijo kaj malega za naše brate onstran mej, zaradi katerih so bile osnovane. O tem hiranju in propadanju bi lahko govorili tudi konkretno. Lahko bi n. pr. navedli, kako se lansko leto niso mogle dati niti malenkostne podpore za neko zelo važno zadevo naših nesvobodnih bratov itd., toda take podrobnosti ne

spadajo v javnost, zato naj ostanemo le pri teoretičnem razmišljanju tega žalostnega našega problema.

O vsem tem se je pri nas že razpravljalo in postavljeni so bili svoječasno tudi konkretni predlogi za sanacijo, pred vsem pa, naj bi se naša narodnoobrambna akcija organizirala enotno in združila v eni sami organizaciji. Ti predlogi pa so vsled nerazumevanja in trmoglavosti posameznikov ostali neizpolnjeni. Ker pa so se razmere od tedaj do danes še neprimerno poslabšale in obstoja resna nevarnost, da bo vse naše narodnoobrambno delo za brate onkraj meja v kratkem sploh popolnoma zaspalo, bi bil pač že skrajni čas, da bi prišlo do resnega iztreznenja. Da tako, kot je sedaj, absolutno ne more ostati, je nad vsak dvom jasno, a izboljšanje in zopetno zainteresiranje slovenske javnosti za neodrešene brate in njihove probleme je mogoče samo tedaj, če se pokrene enotna, ne deljena akcija. Taka akcija pa bi se dala započeti in izvesti edino tedaj, če bi se Ciril-Metodova družba, Slovenska straža in Jugoslovanska Matica združile pod enim teh ali pa pod popolnoma novim imenom v eno samo organizacijo. Do tega pa bo moralo priti, ker drugega izhoda ni in ga ne bo, zato je vsako odlaganje in zavlačevanje izvršitve te neobhodne nujnosti samo greh in škoda za ves naš narod.

Tembolj pa se mora to zgoditi tudi zaradi tega, ker so celo veliki narodi, ki nas obkrožajo, svoje narodnoobrambno delo, ki pa je pri njih bolj delo raznarodovanja tujih elementov, koncentrirali in združili v eni sami akciji in organizaciji. Tako imajo Nemci sedaj namesto prejšnjega »Schulvereina« in »Südmark« le »Südmark - Schulverein«, Madžari le »Centralo za madžarske narodne manjšine« v Budimpešti in Italijani za izvenmejno delo v glavnem le »Lego Nazionale«. Če si tedaj Nemci, Madžari in Italijani ne morejo privoščiti celo vrsto ločenih organizacij, potem si jih moremo še manj mi mali Slovenci. Zato so dolžni vsi, ki jim je usoda naših manjšin pri srcu, storiti vse, da pridemo iz sedanjega mrtvila in vseobseže krize do novega enotnega dela in razmaha. Osebnih in sličnih pomisleki morajo spriti tega pasti; zanje pri tako važni vsenarodni zadevi ni in ne sme biti mesta! —

ni tisk, ki ima letos tudi novo stalno rubriko »Slovenski jezik«. Ljubljanski Zvon stane na leto 120 Din.

Dom in svet. Prva, dvojna številka letošnjega letnika »Doma in sveta«, ki se je zelo zakasnil, je izšla te dni. Vodilno povest piše neumorni France Bevk. Revija prinaša mnogo esejističnega in kritičnega gradiva, pesništvo pa zastopata samo Pogačnik in Avenak.

Kriza v produkciji lepe proze. Tri slovenske književne družbe, Slovenska Matica, Vodnikova družba in Mladinska Matica so lansko leto razpisale nagrade za najboljšo izvirno povest, katere bi izdale med letošnjimi rednimi publikacijami. Razpis se pa ni obnesel. Slovenska Matica ni prejela niti enega dela, ki bi odgovarjalo zahtevam, prav tako ne Mladinska Matica, Vodnikova družba pa je bila na svoji zadnji seji prisiljena iz istih razlogov rok podaljšati do meseca maja. V produkciji slovenske lepe proze je tedaj nastala občutna kriza, ki pa nikakor ne pomeni, da naši pisatelji ne delajo ali da njihova dela ne dosegajo več povprečne ali nadpovprečne višine. Vzroke je treba iskati drugod, posebno v preveliki zaključenosti posameznih književnih družb.

Razpis nagrad »Jadranske Straže«. Mesečnik »Jadranske Straže« je te dni razpisal zopet vrsto nagrad po 2000, 1500, 1000, 500 Din itd. za najboljšo novele, slike ali povesti iz pomorskega življenja, iz življenja primorja itd. Dela so lahko napisana v srbohrvaščini ali slovenščini.

Lep uspeh Maistrove zbirke »Kitica mojih«. Med pesemskimi zbirkami slovenskih pesnikov, ki so bile izdane lan-

P R A V A S R E Č A

sije z lic lepi hčerki. Ona sanja, kako lepo bo tedaj, ko bo kot samosvoja gospodinja spravljala v lastno omaro čisto in belo perilo. Dejstvo je, da je Albus-Zvono milo, ki se izdeluje iz najzlahtnejših surovin, popolno jamstvo, da bo vaše perilo ne samo čisto in belo, temveč da bo velika tudi njegova trpežnost.

Albus

ZVONO MILO

SE DOBIVA V VSAKI TRGOVINI.

ske leto, je bila Maistrova »Kitica mojih« gotovo najsimpatičnejše sprejeta. Ugodne so bile vse ocene po dnevnikih in revijah, a uspeh je dosegla tudi v knjigotrštvi.

Dve slovenski noviteti v našem gledališču. Ob koncu letošnjega gledališkega leta uprizori naše gledališče poleg že najavljene Lipahove komedije »Glavni dobitke«, tudi dve drugi slovenski noviteti: Antona Novačana »Hermana Celjskega«, v katerem bo črtano četrto dejanje, in Alojza Kraigherja vojno dramo »Na fronti sestre Žive«. Poslednja bo doživela na našem odru krstno predstavo.

Lipahova komedija »Glavni dobitke« na Češkem. Uspeh ljubljanske krstne uprizoritve Lipahove komedije »Glavni dobitke« je vzbudil zanimanje za to delo tudi na Češkoslovaškem. Komedija se, kakor poročajo, že prevaja na češki jezik in bo doživela češko premiero najbrže še v letošnjem gledališkem letu, in sicer v Pragi.

Romunski dnevnik o slovenskem slovstvu. V eni svojih zadnjih števil je objavil romunski bukareštanski dnevnik »Universul« v svojem kulturnem pregledu tudi kratko poročilo o jugoslovanskem slovstvu v novejši dobi. Poročilo je kratko in precej površno, posebno glede slovenske literature. Izmed slovenskih leposlovnih revij se omenja samo »Ljubljanski Zvon«, izmed književnih družb pa le »Slovenska Matica« in »Vodnikova družba«. Od slovenskih pisateljev poznajo Romuni samo Ivana Cankarja po prevodu »Hlapcu Jerneju« in njegovi pravici.

Francoski krožek za žrtve poplave v Franciji

Da pokažemo tudi mi, da v nesreči, ne pozabimo svojih prijateljev, je otvoril francoski krožek v Mariboru zbirko za žrtve strašne poplave v južni Franciji. Doslej so darovali: na nabiralni poli gospe M. Bognar g. J. Jaklič 200, g. N. M. Pivljakov 200, jugosl. transp. Schenker 200, g. J. Rosenberg 100, Transport 200, tov. Zlatorog 50, g. N. Kocbek Balkan 25, g. Fr. Zec 50, g. R. Saršon 20, g. dr. V. Rapotec 50, g. T. Soklič 20, ga M. Witlaczil 40, ga Albaneže 50 in ga M. Bognar 45, skupaj 1250 Din; na nabir. poli gospe H. Fürer ga Laverigne 50, brez imena 50, brez imena 50, ga P. Paiz 10, g. A. Karatkin 10, ga E. Thalman 20, g. F. Gasparin 30, g. dr. A. Veble 100, dr. Travner 20, g. Dekleva 10, ga Putniković 50, g. P. Šonc 10, g. Poljanec 10, ga M. Maister 50, g. Kimovec 30, ga A. Špendal 30, ga St. Špes 10, g. A. Lesko-

var 20, g. J. Stern 30 in g.č. M. Vrabec 10, skupaj 600 Din in na nabir. poli g.č. B. Sernec g. dr. J. Sernec 20, g.č. J. Sernec 10, g.č. I. Sernec 10, g.č. B. Sernec 20, g.č. V. Lichtenwallner 10, ga Th. Reiser 10, g. dr. I. Rudolf 10, g.č. M. Novak 50, g. dr. Marinič 30, neimen. 10, ga Domicej 10, g. dr. Kotnik 20, ga Rojko 20, g. I. Mravljak 20, prof. I. Bogovič 20, skupaj 270. Nadaljni prispevki se sprejemajo ob sredah od 17. do 19. ure v društveni čitalnici na moškem učiteljskem in po pošti na naslov: Francoski krožek v Mariboru.

Koncert mariborske Glasbene Matice v Ptuj.

V Ptuj se bo vršil danes, 5. aprila, ob 8. zvečer v Društvenem Domu zanimiv koncert mariborske »Glasbene Matice«. Na sporedu so skladbe vseh važnejših slovenskih komponistov, med drugimi tudi »Vipavska« od ravnatelja ptujske »Gl. Matice« K. Pahorja, kar mora ptujski glasbeni in sploh kulturni svet še posebej zanimati.

Nočno pometanje cest in trgov v mestu.

Mestni magistrat mariborski naznanja, da se je dne 4. aprila pričelo s pometanjem cest in trgov, kakor v prešlih letih v nočnem času. Hišni gospodarji, oziroma njih namestniki se pozivajo, da dajo temeljito očistiti hodnike in pešpoti pred svojimi hišami in vrtovi v nočnem času, ko poneha cestni promet, najkasneje do 23. ure. Smeti na trotoarjih in pešpotih je spraviti v smetišnice dotičnih hiš, ne pa na ceste ali v kanalske odprtine. Trgovci se opozarjajo, da velja to tudi za čiščenje njih trgovin in lokalov. Javni prostori, ceste, ulice in trgi pred trgovinami in lokali, se morajo pri prevažanju blaga po dovršenem delu takoj očistiti. Branjevcem, ki prodajajo blago na javnih prostorih, se prepoveduje vsako odmetavanje papirja in drugih odpadkov na tla.

Perutninarski zlet.

Mariborska perutninarska zadruga priredi jutri, dne 6. im. ob lepem vremenu svoj prvi zlet in sicer na veleposestvo gospoda Glančnika na Pragerskem. Zbirališče na oglu Tattenbachove in Frančiškanske ulice. Odhod točno ob 3. popoldne. —

IGRALCI DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE.

ki so kupili srečke v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, se opozarjajo, da se bo vršilo žrebanje IV. kola že 8. aprila. Naj torej ne zamudijo roka zamenjave, ki je do torka 8. t. m.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 5. aprila ob 16. uri »koncert Brandl-tria«, dijaška predstava pri najnižjih cenah. — Ob 20. uri »koncert Brandl-tria« ab. A.

Nedelja, 6. aprila ob 15. uri »Grudica«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Naš gospod župnik«. Kuponi. Zadnjič. Ponedeljek, 7. aprila. Zaprt.

Torek, 8. aprila ob 20. uri »Herman Celjski« ab. B. Premijera.

Celjsko gledališče.

Sreda, 9. aprila ob 20. uri »Netopir«. Gostovanje Mariborčanov. Gostovanje g.č. Tončke Suštarjeve.

Ptujsko gledališče.

Petek, 11. aprila ob 20. uri »Herman Celjski«. Gostovanje Mariborčanov.

Litteraria

Jubilejni letnik »Ljubljanskega Zvona«. Dosedanje tri številke jubilejnega petdesetega letnika »Ljubljanskega Zvona« se v marsičem razlikujejo od števil lanskega letnika. Zdi se, da je revija našla izrazitejšo in sigurnejšo smer in da se je tudi v idejno načelnem smislu poglobila. V leposlovnih prozi ji daje glavno obilježje Mirana Jarca roman »Novo mesto«, zanimiva in docela svojevrstna v slovenskem slovstvu pa je Slavka Grumo drama »Dogodek v mestu Gogi«. Slabše je tudi v tem letniku zastopana poezija, ki še vedno ne obeta izhoda iz sedanje krize. Zelo izpopolnjen je drob-

Primorske vesti

Na kratko smo že poročali, da poseti Trst na oljčno nedeljo 20.000 alpinov. Izdanih je bilo že več proglašov, iz katerih je razvidno, da se hočejo bivši bojevniki spominjati vojnih časov v Julijski krajini, na kar bodo manifestirali za bodočnost Italije, katere si brez Dalmacije ne morejo več predstavljati. Po vseh primorskih pokrajinah se vršijo neprestano predavanja o Dalmaciji, katero slikajo poslušalci kot čisto italijansko deželo, in v Benetkah imajo te dni »razstavo dalmatinske knjige« z namenom, da nabirajo z vseh strani irredentistične izjave, ki kriče zahtevajo takojšnjo zasedbo Dalmacije s strani Italije.

V Puli se je vršil sestanek predstavnikov zveznega zavoda beneških hranilnic, puljske zadružne zveze in mestne hranilnice. Za leto 1930. se je določilo agrarnih posojil za Istro v znesku 11 milijonov lir. Puljski prefekt Leone je predložil nato zastopnikom beneških hranilnic težak položaj malih kmečkih posestev in predlagal, da naj se osnuje zavod, ki bi mogel nakupovati dotična zemljišča v svrhu notranje kolonizacije. Benečani so mu odgovorili, da se bo o predlogu razpravljalo takoj na merodajnih mestih.

Že dolgo ni bilo istrsko vino tako poceni, kakor je letos. Vino je dobro, ponujajo pa ga po 90, 80, 70, celo po 60 in 50 centezimov. V Kanfanaru ni bilo baš mnogo vina, zato pa je bilo izvrstno. Šlo je največ po 90, le redek je prodal vino po 1 liru in 10 centezimov. Vinogradniki tožijo soglasno: »Ove godine nam vino neče platiti ni sumpora ni galice.«

Raškim premogokopom v Istri hoče vlada pomagati iz sedanjega neugodnega finančnega stanja na ta način, da bo po sklepu ministrskega sveta skozi 20

let dajala na leto po 2 milijona lir državnega prispevka za plačevanje obresti na posojilo, katero najame podjetje za ureditev in zagotovitev rednega poslovanja premogokopov.

Koncem marca je poteklo leto dni, odkar je bil pod Kamušbregom pri Pazinu ob državnozborskih volitvah ustreljen kmet Tuhtan iz Berma. Fašisti so šli na obletnico v Beram, kjer je bila slovesna maša za nesrečnega Tuhtana. Ljudstvo je še vedno razburjeno radi usmrtitve Gortana pa tudi radi usmrtitve Tuhtana. Resnica je ta, da so padali streli s Kamušbrega z leve strani v zrak proti cesti, po kateri so korakali volilci iz Berma, Tuhtan pa je bil zadet v desno roko, desni bok in desno stran trebuha. Preden je umrl, je izjavil Tuhtan parkrat: »Ubili so me oni iz Pazina.«

V Gorici je umrl cvetličar in posestnik Raimondo Gorjan. Njegov oče je bil Vipavec, mati iz Šempetra. Raimondo je bil vzgojen čisto italijansko in kot janičar je bil tekom dolgih predvojnih let navzoč pri vsaki gonji proti Slovencem v goriškem mestu. Po vojni je bil odlikovan z viteškim križem italijanske kraljeve. Fašistični tisk ga proslavlja kot enega najboljših bojevnikov v vrstah furlanskih mladeničev za osvoboditev Gorice izpod tujega jarma.

»Lega Nazionale« vzdržuje na Lastovem azil in narodni dom »Casa nazionale«. V dom vabijo otočane in prireajo za nje večerne tečaje v svrhu, da bi se kar najhitreje poitalijančili. V azilu je 80 otrok. Upravna bilanca »Lege« za lansko leto izkazuje dohodkov 1.053.613,60 in izdatkov 1.006.339,15, prebitka je torej 47.274,45 lir. V Zader in okolico pošilja knjižnice.

Postno kramljanje

NEKDAJ IN SEDAJ. — POHORSKE ŽENICE NA PETKOVEM SEJMU V KONJICAH.

Post je kazen in sicer še prav ostra kazen. Kdor ni tega sam izkukil, ta se je lahko o tem poučil pri čitanju obsodb hudodelcev. Gospodje sodniki so velikim hudodelcem, ki so jih obsodili na večletno ječo, kaj radi to kazen poosttrili s trdim ležiščem in s postom. To se je zgodilo navadno ob obletnici zločina. Tako je imel hudodelec vsako leto vsaj enkrat še posebno priliko, da se je poglobil v svoje dejanje, ker ga je k temu silil prazen želodec. Ali pa ga je to privelo na pravo pot, ali pa je postal ravno vsled posta še bolj zakrknjen, o tem pa molči statistika. Na vsak način je bila to jako huda kazen. Saj še naš pregovor trdi, da je najtežja stvar na svetu — prazen želodec.

Neprostopljivi post, ki se stopnjuje do stradanja in lakote, je pa obenem gonilna sila do kraje, ropa in celo uboja. Zakaj prazen želodec ne pozna nobene ovire in zapreke in se ne ustavi niti pred največjim zločinom. Iz sicer dobrih ljudi lahko ustvari prave — kanibale.

V novejši dobi pa je postal post tudi naravno zdravilno sredstvo za večino notranjih bolezni. Celo tako daleč smo napredovali v zdravniški vedi, da se nekateri zdravniki specializirajo za zdravljenje s postom. Tako zdravljenje ima pa še to dobro lastnost, da je silno poceni. Ni ti potreba nobenih drugih medikamentov, samo honorar plačaš in se ravnaš po navodilih zdravnika, pa si zdrav.

Naše dame uporabljajo post pa tudi kot lepotično sredstvo v dosegu vitke linije. In kakor imamo priliko vsak dan opazovati, so dosegle v tej panogi izredno dobre — včasih celo predobre — uspehe. Na ženski svet ima moda namreč čudovit upliv, pa naj se že tiče obleke, čevljev, las, ali pa praznega želodca.

Vsi ti in še razni drugi posti pa niso pravi posti v cerkvenem pomenu, kakoršen je pravzaprav štiridesetdanski post, s katerim naj bi delali pokoro pravi kristjani za grehe raznih užitkov v vselem predpustnem času ter bi se obenem pripravljali na prihod velikonočnega čezpusta. Tak post mora biti prostovoljen in mora imeti pred vsem namen očistiti

dušo raznih grešnih poželenj, katerim je podvrženo naše meseno telo v tako različnih oblikah. Zakaj prazen želodec učinkuje na vse take grešne izrastke našega telesnega in duševnega življenja naravnost uničujoče. Lačen človek misli v prvi vrsti na kruh. Le sitemu se porajajo še razne druge želje, ki pa niso v skladu vsakokrat z resnim postnim časom.

Naši stari kmečki očanci in mamice ne majajo zastoj z glavo ne samo nad raznimi novotarijami sedanje dobe, ampak tudi glede posta. Pravijo, da ni več prave vere, ker ni več tako strogih — oziroma nikakih — postov. Sedaj doraščajoči rod sploh nima več pojma, kako strogo smo se postili mi starejši v naših mladih letih. Od pepelnice srede pa notri do Velike nedelje smo se vzdržali na kmetih vsake mesne jedi, da čisto tudi vsakega ocvirka zabele, ker se je belilo le z maslom. Poleg vsega tega tudi otroci in stari ljudje niso zavžili ničesar do devetih ali desetih izvemših nedelj in praznikov. Ob sredah, petkih in sobotah pa smo se morali vzdržati vsaj do enajstih brez vsake hrane. Da smo v takem razpoloženju težko čakali Velike noči in njenih želodčnih dobrot, je samo po sebi umljivo.

Na račun pretiranega posta se je v prejšnji dobi dogodilo tudi marsikaj smešnega. Tako n. pr. pripovedujejo, da so prišle nekoč ženske z našega Pohorja na sejem v Konjice, ki pa je bil slučajno na petek in še celo v postu. Od dolge in težke hoje izmučene in lačne zavijejo v Konjicah v gostilno, da bi se pokrepčale. Iz gostilniške kuhinje je prijetno dišalo po obari, kisli juhi in golažu. Pa sedejo za mizo in se med njimi in natakarico razvije sledeči razgovor:

»S čim naj postrežem?«
»Jedle bi rade.«
»Imamo: kisló juho, obaro in golaž je ravnokar gotov.«
»Golaž bi bil še najboljši,« se oglasi ena izmed ženic.
»Pa je petek!« vzdihne druga.
»Pa še petek v postnem času!« se izvije tretji.

PRAVI
:FRANCK:
vedno
odlična kakovost!

»Torej ne smemo jesti mesa.«
»I seveda ne!«
»Tak greh!«
»Prav lahko ga jeste,« se oglasi navihana natakara, ko vidi, kako bi ženske rade jedle, a si ne upajo radi posta.
»Saj naš golaž je narejen na maslu, ne pa na masti.«
»Potemtakem je torej postni?«
»I, seveda.«
»Pa ga prinesite vsaki po eno porcio.«
O sv. Frančišku pa poje ribniška:
Svet Frančišek je šu na murje,
de bi tamkaj sveto vero troso.
Držga nej ju, k' jajca kúrja,
de b' se za nas postu.

Pripovedke o zdravniki

Znanega zdravnika dr. Heima je nekoč poštel starejši diplomat, ki je bil velik oboževalec dobre kapljice.

»O Vaših mešanica,« je rekel diplomat zdravniku, »nočem slišati niti besede, temveč pričakujem, da boste pri zdravljenju zgrabili zlo kar za korenino!«

»To se lahko takoj zgodi,« je odgovoril dr. Heim, zgrabil svojo palico in razbil z njo steklenico vina, ki jo je prinesel diplomat s seboj in postavil na mizo.

Slavni Virchow in knez Bismarck sta bila srdita politična nasprotnika. Bismarck se je čutil nekoč užaljenega in je zato pozval Virchowa na dvoboj. Priči železnega kancelarja sta našla Virchowa ravno v trenutku, ko je delal poskuse, kako bi napravil trihine neškodljive.

»Sprejemam poziv, gospodje,« je odgovoril Virchow, »toda določitev orožja za dvoboj se mora prepustiti meni.«

»To je samoobsebi razumljivo,« sta odgovorila gospoda, »ker ste Vi izzvani na dvoboj. Ali želite dvoboj s pištolami ali sabljami?«

»Čemu tako krvoločno?« je pripomnil Virchow, vzel dva para klobas iz predala svoje mize in ju zavil.

»Vzemite te klobase,« je izjavil Virchow gosposdoma, »dve od njih se lahko zavžijejo brez nevarnosti, ostali dve pa ste močno trihinasti. Gospod Bismarck naj izbere eno od teh klobas, jaz bom pa drugo. Kdor dobi trihinasto klobaso, mora umreti!«

Od tedaj je stvar zaspala in Bismarck ni nikdar več pozval Virchowa na dvoboj.

Razočarani komunist

V nekem srednjevelikem finskem mestu je star, dobro situiran tovarnar Paa-vo T. imel v službi že dolga leta nočnega čuvaja, ki pa so mu Marxove ideje, pobarvane od Lenjina, nekoliko zmešale glavo. Ker pa je bil tovarnar liberalen in človekoljuben, ga seveda ni odpustil, zlasti še, ker je mož vzorno in vestno vršil svojo službo, nasprotno se je mnogokrat celo spustil z njim v razgovore. Ko je te dni prišel tovarnar ponoči domu in mu je nočni čuvaj odprl, je pri odpiranju vprašal tovarnarja, kedaj bo svoje premoženje razdelil med prebivalce mesta kot kristjan, ki mora poznati božjo besedo o bogatašu in šivankinem ušesu. Tovarnar ni nič dolgo pomisljal, mirno je potegnil svojo listnico iz žepa in dejal: »Dobro, ker si že tako dolgo zvesto in pošteno opravljal svojo

službo, ti bom tvoj delež mojega premoženja že danes izplačal, tako da ti jutri ne bo več trebalo delati službe. V našem mestu je 60.000 ljudi, jaz pa imam za 6 milijonov finskih mark premoženja, na vsakega prebivalca mesta odpade torej 100 finskih mark. Evo, tu jih imaš!« In mu je pomolil stotak. Nočni čuvaj je raztegnil na široko začuden obraz. Zgodovina tudi ne poroča, da bi se bil čuvaj s to razdelitvijo sprijaznil in pustil službo.

Zrtve prometa

Pariška policijska direkcija je pravkar objavila statistiko o smrtnih žrtvah avtomobilnega prometa v preteklem letu v okraju Seine. Skupno je bilo pri prometnih nezgodah ubitih 639 ljudi, od teh 328 v Parizu samem. Od teh žrtv je 67 odstotkov pešcev, 15 kolesarjev in 18 avtomobilistov. Po policijskih poročilih so v 60 odstotkih pešci sami zakrivil svojo smrt. 85 oseb je postalo žrtev neprevidnosti kočijažev. 204 žrtv kolesarjev, 195 pa žrtv tovornih avtov. Vozovi z vprego so povzročili in ubili 25 oseb. Večina smrtnih nesreč — 132 — se je pripetila v večernih urah med šestimi in sedmimi uro, najmanj — 3 — pa v jutranjih urah, od šestih do osmih.

Tečaj za zakonsko srečo

Bodgener, župnik v angleškem mestu Wallaceyu, je priredil nedavno tečaj za zakonsko srečo. Smatral je za potrebno, da pouči mlade ljudi o zakonu in je imel zato več tedelj v cerkvi pridige, kako se more spraviti riziko zakona na minimum. Pridigam je prisostvovalo seveda tudi mnogo že oženjenih ljudi, ki so hoteli zvedeti, kako bi morali pravzaprav začeti. Župnik se je v prvi vrsti obrnil na dekleta in rekel: Čuvajte se mladeničev, ki so preveč spretni v občejanju z ženskami, katerih pokloni so preveč elegantni in ki so vedno neoporečno oblečeni. Kadar boste imele posla s takim človekom, tedaj se najprej informirajte, koliko src je on že uničil.

Mladeničem pa je svetoval: Dokler niste ugotovili napak in kreposti svojih izvoljenk, nikdar ne predlagajte zakona. Usodno bi namreč bilo, ako bi sodili svoje izvoljenke samo po oblekah, a se ne bi prepričali, kako se zna sukatati po kuhinji. Kakor poročajo angleški listi, vzbujajo pridige tega župnika pri ljudeh vedno večje zanimanje in je cerkev vsako nedeljo nabito polna. Baje ima župnik s svojimi pridigami tudi velike uspehe.

Nov cerkveni koncil

namerava sklicati rimski papež s posebno encikliko meseca junija za spomlad 1931. Koncila — ki bo trajal menda do jeseni 1931 — se bo udeleževalo krog 1000 katoliških škofov iz celega sveta. Koncil bo nadaljevanje koncila iz l. 1870, ki je bil prekinjen po porazu Napoleona pri Sedanu, ko je italijanska vojska vkorakala v Rim.

Rak, srčne bolezni in nezgode

so po statistiki ene največjih ameriških zavarovalnic l. 1929. pokosili več človeških življenj kakor kdaj prej. Zavarovalnica prihaja na podlagi te statistike do zaključka, da ima moderni človek srednje starosti sledeče lastnosti: on je, pije in dela preveč, premalo spi in si dela preveč skrbi

Sport

Sportne prireditve v nedeljo.

Ob 10. dop. na igrišču ISSK Maribor: prvenstvena tekma ISSK Maribor:SK Svoboda. Sodnik g. Fišer.

Ob 14. uri na igrišču SK Železničarja: prvenstvena tekma rezerv SK Železničar:SK Rapid. Sodnik g. Vesnaver.

Ob 16. uri na igrišču SK Železničarja: prvenstvena tekma prvega moštva. SK Rapid:SK Železničar. Sodnik g. Wagner (Celje).

Tekma Zagreb-Gradec odpovedana.

V nedeljo dne 13. t. m. bi se imela igrati v Gradcu reprezentančna nogometna tekma Zagreb-Gradec. Včeraj pa je dobila avstrijska nogometna zveza od JNS iz Beograda obvestilo, da JNS prepoveduje nastopiti zagrebški reprezentanci v Gradcu, ker ni Zagreb pravočasno prijavil svojega moštva JNS. Medmesna tekma Gradec-Maribor ki bo 13. aprila v Mariboru, je bila odobrena, in bodo Gradčani nastopili v svoji najboljši postavi.

Nekaj o devetem planetu

Skozi časopisje vsega sveta je šla nedavno novica: odkrili so deveti planet. Tozadevno brzojavno obvestilo so prejele vse zvezdarne v Evropi od centralnega astronomskega komiteta v Kjopenhavenu: novi planet je v transveptunskem področju vseмира. Opazili so ga prvič dne 12. marca t. l. iz Lowellove zvezdarne v Flagstaffu (Arizona, USA) in četr 7 časovnih sekund zapadno od Delta geminorum. Strokovnjaki smatrajo odkritje devetega planeta za najvažnejše

astronomsko odkritje zadnjih desetletij. Novi transneptunski planet, ki je še brez imena, je zvezda petnajste velikosti in bo od zemlje oddaljena 45krat deli kot sonce. Tako je ta planet — izmed zaenkrat znanih — najoddaljenejši nebeško telo solnčnega sistema. Baš zato je njegovo odkritje tako važno, ker takorekoč razširjuje pojem vseмира, ki je mnogo večji, nego morejo to določiti astronomi. Novi planet so iskali leta in leta največji astronomi, odkar je ameriški astronom Percival Lower, ustanovitelj Lowellovega observatorija v Flagstaffu, izračunal, da takšen planet mora nekje biti, dasi ga nihče ni videl. Po dozdajnih vestih iz Amerike se niti ne ve točno, ali je to nebeško telo ravno na onem mestu, kakor je izračunal Lower, toda takšna matematična proračunstva so se doslej že ponovno izpolnila. Tako je n. pr. l. 1845 francoski astronom Levevriar izračunal, da obstoji Neptun, 3 leta pozneje je potrdil to prognozo berlinski učenjak Galle s pomočjo teleskopa. V teh proračunih se opirajo astronomi na neka opažanja v potovanjih planetov. Ako nastanejo v njih potovanjih kake nerednosti, je to znamenje, da je nekje neko neznano nebeško telo, ki s svojo maso privlači ostale planete. Tako so neke posebnosti v potovanju Urana in Neptuna pripomogle, da so astronomi po dolgotrajnih računanjih odkrili z daljnogledom nov planet. Neki nemški astronom, pristav observatorija v Treptowu, je celo skušal s računi dokazati, da ni samo eden transneptunski planet, ampak da jih je cela serija.

Odkritje novega planeta je bilo mogoče predvsem radi bogatih sredstev in izvrstnega tehničnega materiala, s katerim razpolaga Lowellova zvezdarja. Teleskop, s katerim je bil prvič opažen deveti planet našega solnčnega sistema,

ima tri fokuse in nenavadno močno lečo, široko 13 angleških palcev. Uspelo je tudi fotografiranje novega nebeškega tela s posebnimi in silno občutljivimi fotografskimi aparati.

Telefonski razgovori na širokem morju

Svet se je že tako navadil na razne čudeže na polju tehnike, da je n. pr. nemška javnost zelo ravnodušno sprejela vest, da bodo od zdaj tudi manjši ribarski parniki na Severnem ali Baltičkem morju opremljeni z radiotefonskimi aparati, in da bo na ta način mogel kapetan ladje neovirano se razgovarjati s svojim lastnikom ladje ali šefom. Dozdaj te ladje niso imele niti navadnih radio telegrafskih naprav, in zgodile so se tako mnoge nesreče, ki bi se bile dale preprečiti. Ni dvoma, da bodo ladijski telefoni znatno povečali varnost plovbe, zlasti je važno,

da se more kapetan osebno posvetovati v času plovbe z delodajalcem v raznih komercialnih zadevah: ali naj se vrne ali pa naj nadaljuje z lovom, ali naj pristane v tej ali oni luki, kjer bo lahko boljše plasiral svoj ribji plen itd.

Prva nemška ladja, ki je imela naprave za radiotelefonijsko, je bil luksuzni transatlantik »Kaiser Wilhelm der Grosse« Severno-nemškega Lloydja. Do konca l. 1929 je imelo že krog 30 ribarskih parnikov kompletne naprave za brezžični telefon, večinoma s kratkimi valovi 160—190 metrov. Glavna postaja na kopnem je v Cuxhavenu, ki jo upravlja nemška državna pošta. Srednja oddaljenost, v kateri funkcionirajo ti ladijski telefoni, je 300 km. Toda parnik »Kranz« je postavil rekord: baje 1200 km in besede se se baje čule tako razločno, kakor če bi se bil razgovarjal v enem in istem mestu.

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene občin: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek 10 p.

Mali oglasi

Zemlje, dopisovanje in oglaševanje ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek 10 p.

Oddam lepo solnčno sobo gospodu za 200 Din. Aleksandrova c. 203, vrata 16. 992

Dobro ohranjen glasovir svetovne znamke ceneno prodam. Slovenska ulica 12 I. A. P. 1009

Meblovano sobo blizu parka takoj oddam. Aškerčeva ulica 2, vrata 6. 1028

Lepo meblvano sobo s separiranim vhodom oddam. Razgled na park. Naslov v upravi lista. 1070

Sprejemem takoj dobrega krojaškega pomočnika. Anton Vadnu, Vetrinjska ulica 24. 1006

Motorno kolo DKV proda za 1500 Din Motoklinika, Maribor, Taborska 8. 996

Prodajam jedilnico, omare, postelje, vložke, umivalnik, ogledalo, predalnik, gramofon, čevlje, obleke, perilo itd. starinarna Peteln, Maribor, Orožnova 1, poleg glavne pošte. 995

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

65

»Oh... to se mi je pripetilo že večkrat, gospod vitez...«

»Pa če bi trebalo omamiti dvoje ljudi?«

»Poskusiti je treba... Da, zdi se mi, da lahko obljubim — za dva, ki nista opozorjena naprej... Toda, gospod, kaj potem, če sam udarec ne bi zadoščal?«

Ragastens je streslo. Zdal ga je prikrat obsla misel, da utegne biti treba umoriti te štiri stražnike. In misel mu je povzročila neodoljivo grozo. Umor štirih nesrečnejšev, ki jih bo nemara moral zabosti, se mu je zazdel najgroznejši dogodek vsega njegovega pustolovskega življenja. In vendar...

»Kaj naj storim?« je ugibal, ves blede od tesnobe.

In odšel je, ne da bi odgovoril strašnemu vprašanju bivšega bandita. Krenil je naravnost proti krčmi, ki je pod svojim skednjem nudila vojakom improvizirano stražnico. Pomislil je in odločno stopil v skupno izbo.

Častnik je bil še vedno tam. Ragastens je pričel klicati in razgrajati, hoteč opozoriti častnika nase.

»Hudiča! Grom in strela! Kod, za Kriščeve kosti, se potikate, satani!«

»Ej, no!« je zaklical častnik, ki je bil v kotu izbe sedel k pravkar prinesemu kosilu.

»Ako prihaja ta častnik iz Rima in me je tam videl, me bo spoznal.« je dejal Ragastens sam pri sebi. »Poskusimo.«

In nadaljeval je svoje srdito klicanje, razbijač z ročnikom svojega meča po mizi. Kmalu je priteklo par preplašenih strežajk.

»S čim naj postržemo gospodu kavalirju?«

»Jesti mi dajte, hudiči! Saj poginjam od gladi! Smrt božja! Glejte, da se požurite! Saj je že to dovolj, da sem primoran obedovati sam zase... In da bi moral še čakati!...«

Častnik je bil vstal in je prihajal naravnost Ragastensu nasproti.

»Pozor!« si je rekel vitez.

»Gospod,« je dejal častnik in se naklonil, »vidim, da ste vojak...«

»Tako je, gospod...«

»Ali vas dolgočasi obedovati sam zase?«

»Ne morem vam popisati, kako... V Napolju, odkoder prihajam, smo vajeni veselejšega življenja in ljubimo prijazno družbo prav tako kakor lepe udarce z železom... Zato razumete mojo žalost...«

»Torej, gospod,« je vzkliknil častnik ves vzradoščen, »verjemite mi, da se nahajam natanko v tistem položaju kakor vi... Ali hočete deliti z mano svojo žalost in moj obed?«

»Bogme, gospod, kar gani sem od vašega vabila!... Z veseljem vam drugujem — toda z enim pogojem...«

»S kakšnim, gospod.«

»Da mi dovolite ravnati po prijateljski in plačati račun.«

»To me ne bo tesnilo, če dovolite vi meni, da plačam pijačo,« je dejal častnik, čimdalje blaženejši.

»Torej, k mizi, prijatelji.«

»Ne spozna me,« si je mislil Ragastens ter se vse del častniku nasproti.

Povzel je na glas:

»Ali bi mi mogli razložiti, dragi gospod, kaj je vzrok, da nahajam v tej krčmi častnika papeških halepartirjev? Nemara prihajate iz Rima?«

»Iz Rima!« je vzdihnil častnik. »Že šest mesecev ni hodila moja noga po njem. V meni vidite nesrečnega izgnanca...«

»Izgnanca!... Torej ste padli v nemilost?«

»Ne, to je samo tako, primera. Njegova Svetost mi je poverila poveljstvo halepartirjev v njegovi tivolski vili... In to si lahko mislite, da mi tu ni kratek čas. Če pomislim, da že pol leta nisem igral partije triktraka z resnim nasprotnikom!«

»Tako jo lahko igrava, ako hočete.«

»Vi ste v resnici šarmanten in pristen kavalir!«

»Torej pravite, gospod častnik, da poveljujete posadki v Tivoli?«

»Da... In njegova Svetost je pravkar dospela tja-kaj. Nadejam se, da me vzame s seboj, ko se vrne v Rim. Na vaše zdravje, gospod.«

»Na vaše, gospod! Ta kapljica je nebeška. Toda, če je sveti Oče v svoji vili, zakaj ste vi potem tu?«

»To je cela dolga storija! To noč so se godile v vili čudne reči...«

»Glejte glejte! Dajte, povejte, kaj je bilo...«

»Najprej bi bili skoraj ugrabili njegovo Svetost...«

»Svetega Očeta! Ugrabili!...«

»Kajpada! Četa banditov se ga je hotela polastiti...«

»Čudno, čudno...«

»Sveti Oče sam nam je povedal, ko smo pritekli na njegovo klicanje... Našli smo ga v hišici njegovega vrtnarja, zvezanega na nogah in na rokah... Povedal nam je, kaj se je zgodilo... in kako je padel roparjem v roke...«

»Kaj pa je bilo s temi?«

»Kdo ve? Izginili so in ne rečem dvakrat, da jih ni odnesel hudič... In to ni babjeverje, če govorim o hudiču...«

»O tem ne dvomim, saj vera v hudiča že sama po sebi ni prazna vera!« je dejal Ragastens šaljivo.

»Tako je: videli boste. Po tem, kar je povedal sveti Oče sam, smo domnevali, da so se roparji zatekli v neko votlino, ki je tudi sicer na dokaj slabem glasu...«

V tem trenutku je stopil v izbo vojak halepartir. Častnik je prekinil svoje pripovedovanje in se obrnil k vojaku:

»Kaj hočeš? Ali človek ne more imeti minute miru, da izpije čašo vina?«

»Spomni! prihajam gospoda poročnika, da je čas zameniti častno stražo. Ukazali ste mi tako...«

»Dobro!... Stopaj!«

Halepartir je izginil.

»To so moje službene naslade... In če pomislim, da bom imel to sitnost vso noč, vsaki dve uri! A kaj sem vam že pripovedoval?...«

»O tisti zloglasni votlini!...«

»Ah, saj res! Da, tja so se bili roparji zatekli, in z njimi neka stara čarovnica, ki je menda dogovorjena z njimi... Torej, prišli smo v votlino — nikogar ni tam...«

»To je čudežno.«

»Prav pravite, dragi gospod. Vsa okolica je bila zasedena in votlina obkrožena... Če niso sami poskali v Anio, v prepadi, jih je moral vrag odnesti. To verjamem jaz in verjamejo vsi,« je zaključil častnik, duškom izpraznil kozarec in vstal...

»To so zares nenavadni dogodki,« je dejal Ragastens.

»Oh, to še ni vse!« ga je prekinil častnik s samo-

zavestnim glasom. »Poslušajte, ali hočete stopiti z mano? Pokažem vam nekaj zanimivega...«

»Ali greste daleč?« je vprašal Ragastens z glasom človeka, ki bi le nerad prekinil obed.

Pravzaprav se je natišem stresel od veselja. To da to veselje je skrival pod mojstersko krinko ravno dušja.

»Čisto blizu je,« je dejal častnik. »V cerkvi!«

»Saj zdaj ni ura za to, da bi človek hodil k maši ali k večernicam!« je rekel Ragastens s smehom.

»To je res; a vseeno pojdite pogledat...«

»Naj bo, da vam bo krajši čas...«

»Vi ste ljubezniv človek... Ko se vrneva, zaigra va partijo triktraka.«

»Seveda.«

V Ragastensovem spremstvu je častnik odšel iz gostilne. Pred skednjem je čakalo četrto vojakov s halepartami v rokah. Ta mala četa se je zdaj pomaknila dalje. Noč je bila padla na zemljo, in prebivalci v Tivoli so že zaklepali hiše.

Ragastens je nalašč hodil tesno poleg častnika in govoril z njim kar najbolj po domače, tako da so vsi jaki nehote morali opaziti njuno intimnost. Prišli so do cerkve.

Četvorica novih stražnikov je stopila na mesta onih, katere so bili prišli zameniti; nato se je častnik, ki se mu je mudilo začeti partijo, brez odlaganja vrnil v gostilno ter odvedel zamenjane vojake s seboj.

»Ali ste videli?« je vprašal Ragastensa, ko sta sedela pri igri.

»Da. Žalostno je bilo pogledati krsto, okrog nje pa stražnike, ki stoje, kakor da bi pazili na mrliča, da ne uide...«

Častnik se je zakrohotal z gorkim smehom.

»Te nevarnosti ni! Toda mrlič je ženska... in moji vojaki je ne stražijo zato, da ne bi ušla, nego zato, da ji izkazujejo čast.«

»Ženska da je?«

»Pst!... Zdi se, da je sorodnica svetega Očeta... zelo bližnja sorodnica... nekakšna hči, kakor bi človek rekel!«

»Hehe! Da, saj pravijo, da je papež v svojih mladih letih...«

»Da, da... In še sedaj!«

»Tako, da je mrtva nemara...«

»... Plod ene tistih njegovih kratkih ljubezni, s katerimi papež včasih posvečuje rimske dame... Uboga siročica! Jedva šestnajst let ji je bilo!...«

»Ali ste jo videli?«

»Da, zvečer na vrtu. In pravkar sem se bil začel zaljubljal vanjo...«

»Vraga!« si je mislil Ragastens. »Temu tepcu leze vino v glavo! Če so okolnosti take,« je nadaljeval glasno, »potem razumem častno stražo. Toda, kakor ste rekli, za vas je to težka služba...«

»Tem težja, čim bom moral zaradi teh sitnosti, ki jih imam vsaki dve uri, zamuditi imenitno priložnost...«

»Kakšno? Povejte mi to...«

»Ali vidite onole malo postrežnico, ki ima nožice kakor kaka markiza, kratka krila in žareče oči?...«

»Vidim jo! Čudovita živalica!«

»Torej, in vrhutega je vsa nora vame... pravkar mi je povedala!... Toda dolžnost je prva reč!... Dvakrat šest — dobil sem!« je veselo vzkliknil častnik.

Pograbil je dobitke.

»Za revanšo!« je vzkliknil Ragastens z navidezno zelo potrjim obrazom.

Kegle in kroglice

iz »lignum sanctum« kupite najceneje pri J. Krabatu, Maribor, Grajski trg št. 4. 794

Najstarejši zavod za črkoslikarstvo

na steklo, les, pločevino in zidovje. Specijalist za svetlobno reklamo na steklo. Ustanovljen l. 1902. Odlikovan l. 1922 z zlato medaljo. Gustav Philipp, Maribor, Vetrinjska ulica 11. Načrti in proračune na zahtevo. 411

Gospoda sprejemem kot sstanovaleca,

Židovska ulica 12 I. 1000

Za izdelovanje plaščev,

kostumov in vsakovrstnih oblek po najnižji ceni se cenjenim damam priporoča modni salon Trg Svobode 1. 999

Učenko za šivanje,

poštenih staršev in z dobrimi šolskimi spričevali, večjo že nekoliko šivanja sprejemem. Naslov v upravi lista. 988

Fina privatna kuhinja

sprejme še nekaj abonementov. Aleksandrova cesta 11 III, levo. 962

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehcnice. 529

Gramofone

popravlja najboljše in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Popravila damskih klobukov,

hitro, okusno in ceneno od Din 25.—naprej pri Ana Hobacher, Maribor, Aleksandrova cesta 11. 725

Popravila

ur, zlatnine, srebrnine in gramofonov najboljše, najhitreje in najceneje samo pri tvrdki M. Ilger-ja sin, Maribor Gosposka ulica 15. 1547

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po cenl, hitro in okusno Frano Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Salatne sadike

kraljica majnika, braziljanke itd. dobite v vrtnariji Jemec, Prešernova ulica.

Pralnica in čistilnica, Koroška c. 17

prevzame v likanje vsakovrstno novo in staro perilo, srajce, ovrtnike in zavese. Cene nizke, delo prvovrstno. Priporoča se Josipina Osim. 793

Park kavana

koncert v soboto in nedeljo predpoldne in popoldne od 16.—23. ure. 1002

Najboljši trajni kodri

in najnovejše postopanje pri barvanju las, s katerim je omogočeno tudi trajno kodranje, samo v salonu »Dobaj«, Gosposka ulica 38. 1016

Si že bli na Glavnem trgu št. 4

pri čevljarjem mojstru Lovce-u. Tam dobiš vsakovrstne nove čevlje po meri sigurno ceneje kot povsod drugod. — Moški topanci od 35—37 Din. Ženski topanci od 20—25 Din. Popravila se izvršujejo hitro in ceneno. Se priporoča Ciril Lovce, Glavni trg 4, dvorišče. 1007

Oddam lepo, separirano, solčno sobo

z uporabo klavirja, kopalnice in vrta za Din 300. Naslov v upravi lista. 1008

Gosilno,

na zelo prometnem mestu v Mariboru, oddam takoj v najem oz. tudi ugodno prodam. Ponudbe na Rajko Zotter, krojaški mojster, Maribor, Vetrinjska ulica. 1010

Proda se

1 dvokrilna vrata 224x130, 1 enokrilna vrata 270x100 z nadsvetlobo, 1 okno 150x100 s polkni, krila mecesnova, 1 tridelno okno 180x160, vse kompletno, novo in še nerabljeno. Ogledati: Mariborska lesna industrija, Koroška cesta št. 46. 1013

Decimalno tehtnico

250 kg prodam, Gusel, Koroška cesta. 1012

Otroški voziček,

dobro ohranjen, prodam. Koseskega ul. št. 4. 1011

Solidnega gospoda

sprejemem s 15. aprilom kot sstanovaleca, na hrano in stanovanje. Tattenbachova ulica 20, pritličje, levo. 1021

Enonadstropna gostilna in kavana,

ležeča ob cesti med Gradcem in Maria Trost, z gospodarskimi poslopji, točilnico, kuhinjo, kletjo, senčnatim vrtom in 10 stanovanji, je za 35.000 šilingov na prodaj. — Informacije daje gospa Weingerl, branjarija, Ob železnici 8, Maribor. 1014

Krajaški atelje

Ivan Lah je preselil svojo obrt na Meljsko cesto 33, nasproti vojašnice in se cenjenemu občinstvu toplo priporoča. 1015

Naznanjam cenjenim odjemalcem,

da sem razširil svoje dosedanje delavniške prostore v Jurčičevi ulici št. 9. Obenem se priporočam za pomladansko sezijo za vsa v gosposko modo spadajoča naročila. K. Mihelič, modni salon za gospode, Maribor, Jurčičeva ulica 9. 1024

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“ LASTNIK: A. PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova cesta št. 19

Za bližajočo se pomladansko sezijo in velikonočne praznike nudim bogato zalogo in sicer:

Otroške nogavice, par od Din 5- naprej, črne, drap, sive, ijavne in bele. moške nogavice od Din 5- naprej, damske nogavice od Din 2- naprej, flor nogavice od Din 12- naprej. Za kakovost prevzamem polno garancijo! Nadalje nudim vezene pro m od Din 75 naprej, čipke m od Din 1- naprej. Razni sukanec, prejšico za vezenje, šivanke, gume in druge potrebščine za krojače in šivilje po brezkonkurenčnih cenah. Lastna pletilnica in prediskarija! Srajce, spodnje hlače, kravate, palice, dežnike v bogati izbiri po znižanih cenah. Otroške usnjene čevlje in sandale ročno delo od Din 24- naprej. Svilene trake od Din 1- naprej. 765

Vaša skrb,

kaj naj oblečete, je nepotrebna!

Obleke za gospode dobite že po Din 290-., 350-., 390-., 450- lid.

Otroške obleke za 7—10 letne po Din 130-., 150-., 170-., 225- lid.

Klobuke moderne po Din 65-., 75-., 85-., 98- lid.

Velika izbira perila, kravate, nogavic, čevljev itd. po skrajno nizkih cenah pri

JAKOB LAH, MARIBOR
samo GLAVNI TRG 2

1017

PRESELITVENO NAZNANILO.

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo slikarsko in plesarsko delavnico iz Tržaške ceste 8 v **Vetrinjsko ulico št. 22** ter prosim, da se mi tudi tukaj ohrani dosedanje zaupanje. Izvršujem vsa slikarska in plesarska dela, kakor tudi emajliranje raznih pločevin z moderno brizgalno napravo točno, solidno in po zmernih cenah. — Priporoča se **JOSIP ŠKOF, SLIKAR IN PLESAR** MARIBOR, Vetrinjska ulica št. 22. 994

Takoj naj javijo

svoje točne naslove one osebe, katere bi se hotele od nas naučiti lepo, čisto in lahko hišno delo, da si na ta način pridobijo stalno in posebno donosno hišno delo ali postranski zaslužek. Javijo naj se samo oni, ki razpolagajo z zneskom najmanj Din 3650.—, da si morejo na ta način nabaviti za to delo potreben stroj. Pouk je brezplačen. Zaslužek 10 do 12 Din na uro. Material za delo dajemo mi. Poleg privatnih naročil lahko vsak stalno dela tudi za našo tvrdko, ker mi v vsakem času proti gotovini prevzamemo vsako količino izvršene robe, kar tudi pismeno jamčimo. Za odgovor priložite znamko. 966

GRAUERT, tvornica strojeva d. d., generalno zastopstvo in skladišče, OSIJEK I. Krežmina ulica 13.

NAZNANILO!

Cenj. občinstvu vlijudno sporočam, da sem **otvoril** v Mariboru

TATTENBACHOVA UL. 19/I
lastno konces. posredovalnico za nakup in prodajo nepremičnin.

Istočasno pripominjam, da ostanem še nadalje v prijateljskih in poslovnih odnosih z gosp. K. Troha v Mariboru. Vsem kupcem in prodajalcem se najtopleje priporočam.

GODINA IVAN

oblast. koncesijonirani posredovalec. 987

Spominjajte se CMD!

ZAHVALA!

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše nepozabne sestre, sestrične, gospodične

Ilze Kramer-jeve

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebej velja naša zahvala modistini g. Fridi Novakovi za vso skrb in ljubezen, katere je bila ranjka deležna v tako obilni meri. Najlepša hvala njenim stanovskim tovarišicam in vsem, ki so obsuli prerani grob s krasnim cvetjem in jo spremili v tako častnem številu na njeni zadnji poti. 1022

Buenos, Aires, Sv. Peter, Sv. Trojica, Rogatec, 5. aprila 1930.

Zalujoči sorodniki.

MOTVOZ

(špaga) 706

vrvi za perilo
vrvi za živino
štrange
oprli (gurte)
slamnjače
nudi najugodnejše

DRAGO ROSINA

Maribor

Vetrinjska 26

Dobro

988

in poceni

kupite nogavice,
otroške čevlje, perilo, drobnarije,
papir i. t. d. le pri

L. REICH

(Vlahovičeva hiša)

MARIBOR

Aleksandrova c. 40

Brez posebnega obvestila.

Makso Merčun, davčni kontrolor javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njegova dobra in skrbna mati, gospa

Antonija Merčun

hišna posestnica

danes, dne 5. aprila 1930, v starosti 72 let bogu vdana preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v ponedeljek, dne 7. aprila ob 16. uri iz kapele na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 8. aprila ob 7. uri v stolni in župni cerkvi v Mariboru.

MARIBOR, dne 5. aprila 1930.

Zahvala!

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja ob priliki nenadne smrti našega nepozabnega soproga in svaka, gospoda

Štefana Ferengio

carinskega deklaranta.

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov, posameznim deputacijam in pokojnikovim stanovskim tovarišem, ki so nepozabnega spremili k zadnjemu počitku. Iskrena zahvala »Transportu« d. d. mednarodnih prevoznikov zg. Luxi in Stumpli ter vsemu uradništvu za njihovo pomoč, pevskemu društvu Jadran, ki je svojega podpredsednika polnoštevilno spremilo na njegovi zadnji poti, pevskemu zboru za v srce segajoče žalostinke, pevcem nositeljem krste ter pevovodji g. Lahu za nagrobni govor. Vsem in vsakemu posebej naša najlepša zahvala s prošnjo, da prerano umrlega ohranijo v blagem spominu.

MARIBOR, den 5. aprila 1930.

1027

Zalujoči ostali.

Za Velikonočne praznike priporočamo naše izborne velikonočne pince. Dnevno sveži šarkelj, potice in mlečni kruh

PEKARNA SCHMID, Maribor, Jurčičeva ul. 6

VIII

Pomladanske damske plašče novi modeli

od Din 300.— naprej dobite

v največji izbiri samo v TRGOVSKEM DOMU

1026

Cenjenim damam priporočam svojo veliko zalogo modernih **spomladanskih klobukov**

Popravila izvršujem hitro in po ceni
M. JAHN, modistinja
Maribor, Stolina ulica 2

919

Opozorite tudi Vaše znance

da jih hočem popolnoma zastoj in za vedno osvoboditi neugodnega potenja nog, tudi če se to znojenje pojavi v zelo vročih poletnih dneh. To ni nikakšno zdravilo, nego popolnoma enostavni naravni postopek. Prosim znamko za odgovor. — J. LUSTIG, OSIJEK, Krežmina ulica. 965

Velika inventurna prodaja

Vsled inventure in izdatnega znižanja zaloge, prodajam od danes naprej na drobno kakor na veliko raznovrstno izloženo blago, kakor: slike, knjige, muzikalije, razglednice, albume, notese, mape, pisemski papir in razne druge pisarniške potrebščine, po zelo znižani ceni. Oglejte si izložbe in cene!

Veletgovina VILKO WEIXL

1020

Otvoritveno naznanilo

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril z današnjim dnevom na Ruški cesti št. 3, tapetniško delavnico. Potrudil se bom vse stranke in naročnike s prvovrstnim delom in brezkonkurenčnimi cenami najbolje postreči. Prevzamem nova dela, kakor tudi popravila v- in izven hiše. — Se priporoča

1019

RUDOLF DREXLER

tapetnik in dekorater, MARIBOR, Ruška cesta 3.

Kožuhovino zimske obleke in preproge

sprejema v **šrambo** čez poletje z garancijo

K. GRÄNITZ

KRZNAR

920

Maribor, Gosposka 7

»JDEAL«
MARIBOR

Tel. 2480

Tel. 2480

Parna pralnica in kem. čistilnica

Centrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7

Pride in dostavi se na dom

Inserirajte v „Večerniku“

Cene padajo!

Kava žgana

poznano najfinije mešanice:
vse vrste pri kg Din 4.— ceneje!

Franck 1/2 Din 9.—

Knelp 1/2 Din 7.—

Sladkor v kockah Din 13.50

Kristal Din 12.—

Mast domača la Din 25.—

Moka la ogg Din 4.20

Riž „Splendor“ Din 7.—

Riž „Gigante“ Din 9.—

Riž Karolina la Din 11.—

Bučno olje la Din 16.—

Namizno olje fino Din 18.—

Makaroni Din 8.50

986

SPECIJALNA TRGOVINA ZA ŽVILA

JAŠ IN LESJAK, MARIBOR
ULICA 10. OKTOBRA ŠTEV. 2.

VELETRGOVINA H. J. TURAD

MARIBOR, ALEK/ANDROVA CESTA 7

Prodajalna jugoslovanskih tovarn za obleke

prinaša sledeče velikonočne znamenitosti:

Obleke za gospode Din 200.—, 350.—, 390.—, 450.—, 590.—

Modne hlače Din 89.—, 140.—, 150.—, 180.—

Ranglane za gospode Din 600.—

Obleke za otroke od 3—10 let:

Din 115.—, 130.—, 135.—, 150.—, 170.—

Mornarske obleke od 3—10 let:

Din 130.—, 150.—

VELETRGOVINA H. J. TURAD

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 7

975

V mojem specijalnem oddelku se vrši

VELIKA PRODAJA OSTANKOV

IN PARTIJ/KEGA BLAGA

različ. galanterijskega in modnega blaga, drobnarij, pletenih in igračk.

Prodajajo se velike količine čipk in ostanki vezenin, nogavic, puloverjev, telovnikov, damskega perila, usnjenegega blaga, toaletnih potrebščin, predtiskarije, igračke, porcelan, steklenina l. t. d.

984

Izredna prilika za nakup, tudi za preprodajalce!
Franz Kormann, Maribor, Gosposka 3

Otvoritveno naznanilo

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzel s 1. aprilom

SLASČIČARNO

(preje Vistan) na **Aleksandrovi cesti 64** in prostore na novo preuredil. Obrat bom vodil na podlagi dolgoletnih izkušenj najvestneje. Potrudil se bom, da postrežem cenjene odjemalce z najboljšim in svežim pečivom. Sprejemajo se naročila. Za prijazno naklonjenost se priporoča

989

Ivan Režek, slaščičar

Velika IZBIRA

modnega in
sportnega blaga
pomladanskih
plaščev
Trench-coat-ov

**oblek od
Din 290⁰.**

naprej
985
Krasni
otroški kostumi
kasha-hlače
Knickerbocker
modne hlače
v največji izbiri

in po najnižjih cenah dobite v oblačilnici

FRANC CVERLIN

MARIBOR — GOSPOSKA 32

**Generalno
zastopstvo**
svetovnih znamk

N.S.U.-Wanderer

in

ROYAL ENFIELD motociklov model 1930

pri največji obratni sigurnosti in trpežnosti.

Mehanična delavnica in avtogaraža

DIRNBACHER IVAN, ZAGREB

Gunduličeva 21

Vpoštevajte, da dobite

sadna drevesca

ltd., zanesljive vrste in prvovrstne kakovosti
samo pri

Veliki drevesnici Josip Rosenberg

Maribor, Tržaška c. 64, telef. 2301

Vse po zmerni ceni

Zahtevajte cenik

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

Gramofoni	od Din 298— dalje
Mandoline	136—
Violine	95—
Gitare	207—
Trombe	505—
Ročne harmonike	85—

3361

PRODAJALNA: TRG SVOBODE
Nova Scherbaumova zgradba

Zahtevajte povsod „Večernik!“

Vinotoč Riedl Pobrežje

zraven šole tudi ob slabem
uremumu odprt. Lepi lokali.

989

Studebaker-Erskine-Pierce-Arrow, ujedinjene tvornice avtomobilov SOUTH BEND, LUISANA U. S. A.

V imenu gori navedene tovarne vljudno sporočam, kot generalni zastopnik za celo Jugoslavijo, da nimamo zastopnika za Slovenijo in s tem opozarjamo, da nima nikdo pravice za nas »Studebaker-Erskine Pierce-Arrow« avtomobile prodajati, še manj pa sprejemati na to ime kaparo.

1025

Interesantom so prospekti na razpolago! Naše avtomobile, model 1930 v izredno lepi izvedbi, si lahko vsakdo ogleda na zagrebškem velesejmu od 4. do 14. aprila.

ZLATKO KARDOS, Zagreb, Jurišičeva ulica 3

Radio omogočen vsakomur!

V drugič stopamo s tem geslom pred cenj. občinstvo z namenom, da omogočimo **VSAKOMUR BREZ IZJEME** poslušati radio.

V želji, da postane **VSAKDO NAŠ NAROČNIK**, oddamo v času od 7. aprila do 7. maja 1930 po sledečih senzacionalnih cenah in plačilnih pogojih naslednje aparate:

- 200** kom. ENOELEKTRONSKIH APARATOV kompletnih, z dvojnžno elektronko, z baterijami, eno slušalko ter materialom za zunanjo anteno za Din 90.— ter osemkratno mesečno plačilo po Din 72.—.
- 100** kom. ELEKTRONSKIH APARATOV z avdijonom ter dvema nizkočr. stopnjama, kompletnih, z akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, angl. zvočnikom Amplion AC 11 ter materialom za zunanjo anteno za Din 200.— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 185.—.
- 50** kom. ŠTIRIELEKTRONSKIH APARATOV z visoko frekv. elektronko, z zamreženo anodo, avdijonom ter dvema nizkočr. stopnjama, kompletnih, z akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt ter finim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 za Din 380.— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 320.—.

RADIO LJUBLJANA
podružnica MARIBOR, Gosposka ul. 37, Telef. 27-51.

**PARNA BARVARNA IN
KEMIČNA ČISTILNICA**

PAVEL NEDOG

Gosposka ul. 33, telefon 2127
Razlagova ul. 22, telefon 2280

VINO
Girstmayr
Laitersperk
odprt.

Kaj je za vlagatelja najvažnejše?

Popolna varnost njegove naložbe!

Zato nalagajte svoje prihranke v

OBLASTNI HRANILNICI MARIBORSKE OBLASTI

za katero jamči **DRAVSKA BANOVINA** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Centrala: MARIBOR, Trg svobode 3

Podružnica: CELJE, Cankarjeva ulica 11
(Prej: Južnoštajerska hranilnica)

Najugodnejše obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu. Vsakovrstna posojila pod najugodnejšimi pogoji.
Vlagateljem izven Maribora in Celja na razpolago položnice.

1215